

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tal-24 ta' Frar, 2021

Appell Inferjuri Numru 12/2020 LM

Natasha Pace (K.I. 96493M)
(“l-appellata”)

vs.

Direttur Ġenerali tas-Sigurtà Soċjali
(“l-appellant”)

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mid-**Direttur Ġenerali tas-Sigurtà Soċjali** intimat, hawnhekk “l-appellant”, minn deċiżjoni tal-Arbitru tas-Sigurtà Soċjali (minn issa 'l quddiem “l-Arbitru”), tal-24 ta' Jannar, 2020 (minn issa 'l quddiem “id-deċiżjoni appellata”), li permezz tagħha l-Arbitru ddecieda li l-appell ipprezentat mir-rikorrenti, hawnhekk “l-appellata” **Natasha Pace**, mid-

deċiżjoni tad-Direttur Ġenerali intimat tas-24 ta' Lulju, 2019, għandu jiġi milqugħ.

Fatti

2. Ir-rikorrenti ressqet appell quddiem l-Arbitru wara li permezz ta' ittra bid-data tas-24 ta' Lulju, 2019, hija giet mgħarrfa li wara investigazzjoni li saret mid-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali, gie stabbilit li hija naqset milli tikkopera mal-ispetturi tal-istess Dipartiment. Ir-rikorrenti giet mgħarrfa wkoll li għaldaqstant ittiegħdet id-deċiżjoni li hija kienet rċeviet ħlas ta' Għajjnuna Soċjali (SUP) żejjed għall-perijodu bejn id-9 ta' Frar, 2019 u s-26 ta' Lulju, 2019, u għalhekk intalbet tirrifondi l-ammont ta' €2,233.83 li allegatament tħallas żejjed lilha. Ir-rikorrenti giet infurmata wkoll li dan il-ħlas żejjed ser jitnaqqas bir-rata ta' 30% mill-Għajjnuna Soċjali jew benefiċċji oħra li hija tista' tircievi mid-Dipartiment.

Mertu

3. Ir-rikorrenti appellat mid-deċiżjoni tal-Arbitru permezz ta' ittra mibgħuta minnha fid-19 ta' Awwissu, 2019, fejn hija qalet li ħassitha aggravata bid-deċiżjoni tad-Direttur Ġenerali intimat fejn infurmaha li hija kienet irċeviet ħlas żejjed fl-ammont ta' €2,233.83 bħala Għajjnuna Soċjali (SUP) għall-perijodu mid-9 ta' Frar, 2019 sas-26 ta' Lulju, 2019, u bħala raġuni għal din id-deċiżjoni ntqal li r-rikorrenti naqset milli tikkopera mal-ispettorat, mingħajr ma ngħatat ebda kjarifika jew spjegazzjoni oħra. Ir-rikorrenti talbet li din id-deċiżjoni tiġi

riveduta għaliex fil-fehma tagħha r-raġuni mogħtija lilha hija waħda vaga, ambigwa u mhux veritiera.

4. Fir-risposta tiegħu fil-proċeduri quddiem l-Arbitru, id-Direttur Ġenerali intimat spjega li waqt investigazzjoni li saret mill-ispetturi tad-Direttorat għall-Osservanza ta' Benefiċċji, ir-rikorrenti naqset milli tikkopera billi meta giet imsejha biex tattendi personalment fid-Direttorat għall-Osservanza ta' Benefiċċji, hija ma żammitx l-appuntament, u fl-ebda ħin ma għamlet kuntatt mad-Dipartiment sabiex tispjega dan in-nuqqas. Żied jgħid li dan in-nuqqas da parti tar-rikorrenti wassal biex id-Dipartiment ma kienx f'pożizzjoni li seta' jevalwa ċ-ċirkostanzi reali tagħha, sabiex jiddetermina jekk ir-rikorrenti għandhiex tkompli tircievi l-Għajnuna Soċjali li kienet tingħatalha bir-rata li kienet titħallas lilha qabel. Qal li kien għalhekk li fl-24 ta' Lulju, 2019, huwa kien baġat jinforma lir-rikorrenti bid-deċiżjoni tiegħu, u filwaqt li talabha tirrifondi s-somma ta' €2,233.83, li allegatament tħallset lilha b'mod indebitu, qal li d-deċiżjoni tiegħu f'dawn iċ-ċirkostanzi kienet ġustifikata u skont il-liġi.

5. Quddiem l-Arbitru xehed l-**Avukat Antonio Depasquale**, li qal li hu ilu jaf lir-rikorrenti għal diversi snin, sa minn meta huwa kien jagħmel xogħol volontarju mas-sorijiet ta' Madre Teresa ta' Bormla, meta kien għadu student universitarju. Qal li huwa kien sar jaf li l-Belt kien hemm familja fil-bżonn, u għalhekk kien imur id-dar ta' din il-familja sabiex jiġbor lir-rikorrenti u lil ħutha u jeħodhom Bormla għand is-sorijiet. Ix-xhud qal li huwa kien żamm kuntatt mal-familja tar-rikorrenti. Spjega li huwa jaf li r-rikorrenti dejjem għexet u għadha tgħix fid-dar fejn saru l-ispezzjonijiet mill-uffiċjali tad-Dipartiment tas-

Sigurtà Soċjali. Ix-xhud esprima dubju dwar kemm huwa minnu li l-uffiċjali tad-Dipartiment intimat għamlu kull sforz possibbli sabiex jikkomunikaw mar-rikorrenti. Żied jgħid li avukat li jaħdem fl-uffiċċju tiegħu, kien ipprova jikkomunika mad-Dipartiment intimat diversi drabi sabiex jara x'inhuma l-*issues* li kellhom mar-rikorrenti, imma dan baqa' mingħajr risposta, u l-*emails* mibgħuta mill-uffiċċju tiegħu f'dan ir-rigward baqgħu mhux imwiegħba. Ix-xhud qal li huwa ċert mija fil-mija li r-rikorrenti tgħix fil-fond fejn saret l-ispezzjoni, u qal ukoll li huwa jista' jippreżenta kopji tal-kontijiet tad-dawl u l-ilma li r-rikorrenti tirċievi rigward l-imsemmi fond.

6. Ir-rikorrenti pprezentat għadd ta' kontijiet tad-dawl u l-ilma tal-fond 51, Triq San Ġużepp, il-Belt Valletta, sabiex turi li dan il-fond jintuża b'mod konsistenti, u li l-konsum irregiſtrat fuqu huwa wieħed li jirrifletti l-użu li jsir mill-fond. Ġew esebiti wkoll għadd ta' ritratti tal-fond inkwistjoni minn ġewwa, b'ritratti li juru lil ulied ir-rikorrenti u wħud minn hutha, li lkoll jgħixu f'dan il-fond. Ġie esebit ukoll ir-rapport investigattiv li sar mill-ispetturi tad-Dipartiment intimat, minn fejn jirrizulta li l-investigazzjoni dwar ir-rikorrenti bdiet wara li d-Dipartiment kien irċieva telefonata anonima fejn ġie allegat li r-rikorrenti qiegħda tiffirma familja waħda taħt l-istess saqaf flimkien mas-sieħeb tagħha fl-indirizz li hija indikat lid-Dipartiment. Minn dan ir-rapport jirrizulta li inizjalment kienet saret investigazzjoni interna, fuq is-sistemi informatiċi disponibbli għad-dipartimenti tal-Gvern sabiex jiġi stabbilit min jgħix f'dan l-indirizz. Ġie stabbilit li fil-fatt ir-rikorrenti hija rregiſtrata bħala persuna li tgħix f'dan il-fond, u li l-intitolament tagħha għall-benefiċċji soċjali huma bbażati fuq *household* li hija komposta mill-benefiċjarja nnifisha u minn

zewġ uliedha. Dan ir-rapport fih dettalji dwar żjarat li saru fl-indirizz indikat mir-rikorrenti f'ħames okkażjonijiet separati, u f'dawn iż-żjarat ħadd ma wieġeb għas-sejħiet tal-ispetturi tad-Dipartiment. Fir-rapport issemma ukoll li waqt l-añħar tliet żjarat, l-Ispettorat ipprova jagħmel kuntatt telefoniku mar-rikorrenti fuq in-numru pprovdut minnha, imma dawn it-tentattivi rrizultaw kollha fin-negattiv. Kien f'dan l-istadju li l-Ispettorat bagħat ittra rreġistrata lir-rikorrenti sabiex din tmur personalment l-uffiċċju tad-Direttorat għall-Osservanza ta' Benefiċċji, imma r-rikorrenti ma kinitx marret għal dan l-appuntament. Inkluzi fir-rapport tad-Dipartiment hemm diversi ritratti li juru l-faċċata minn barra tal-fond indikat bħala r-residenza tar-rikorrenti, b'kumment li jgħid li hemm dubji dwar jekk hux minnu li f'din ir-residenza hemmx xi ħadd jgħix. Fir-rapport jintqal ukoll li minn korrispondenza li saret ma' ARMS Limited, ġie stabbilit li r-rikorrenti qiegħda tircievi sussidju fuq indirizz fil-Fgura, u mhux fuq l-indirizz indikat minnha lid-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali. Fil-parti konklussiva tar-rapport intqal li r-rikorrenti wriet nuqqas ta' koperazzjoni mal-Ispettorat meta hija injorat l-avviż li ntbagħtilha, kif ukoll meta naqset li tagħmel kuntatt mal-Ispettorat rigward dan l-avviż. Intqal li minħabba l-imġiba tar-rikorrenti, l-Ispettorat ma setax jinvestiga l-allegazzjonijiet li saru kontriha, u għalhekk saret rakkomandazzjoni li d-Dipartiment jieħu kull azzjoni opportuna sabiex jissospendi l-ħlas tal-Għajnuna Soċjali b'effett mis-7 ta' Frar, 2019, filwaqt li jiġbor lura kull ħlas żejjed li jirrizulta li sar. Id-data tas-7 ta' Frar, 2019, hija d-data meta r-rikorrenti ġiet notifikata bl-ittra rreġistrata mibgħuta lilha mid-Dipartiment intimat.

Id-Deciżjoni Appellata

7. Permezz tad-deciżjoni mogħtija fl-24 ta' Jannar, 2020, l-Arbitru ddecieda dan l-appell b'dan il-mod:

“Illi dan huwa appell minn deciżjoni tad-DSS datata 24 ta' Lulju, 2019 li permezz tagħha l-appellanta ġiet infurmata li tħallset żejjed is-somma ta' €2,233.83 f'għajjnuna soċjali għall-perijodu minn 9.12.19 sa 26.7.19 billi ma kkoperatx mal-ispettorat.

Jirrizulta li l-ispetturi kienu marru fil-fond fejn tgħix l-appellanta u dawn ma sabu lil ħadd. Billi l-post jidher dilapidat minn barra, u billi ma wieġeb ħadd għal diversi drabi, l-ispetturi għaddew biex irrakkomandaw li jkun hemm l-għajjnuna soċjali sospiża u jkun rifiż ħlas żejjed.

Waqt is-smiġħ tal-appell, xehed l-Avukat Depasquale li assista lill-appellanta u huwa kkonferma illi kemm-il darba mar f'din id-dar iżur lill-appellanta u l-familja tagħha u anki kkonferma li fil-fatt dan il-fond huwa d-dar residenzjali tagħha u ta' uliedha.

L-appellanta pprezentat diversi ritratti li juru l-fond in kwistjoni kif jidher minn ġewwa u ritratti li juru li fil-fatt huwa abitabbli minnha u wliedha. Ġew ukoll preżentati sett ta' kontijiet tad-dawl u ilma mill-2016 sallum li juru li fil-fatt hemm konsum fuq il-fond in kwistjoni. Dan il-konsum hjuwa wieħed konsistenti ma' użu tal-fond b'mod regolari.

Apparti dawn il-provi dokumentarji, ix-xhieda ta' Dr Depasquale hija minnha nnifisha suffiċjenti biex l-arbitru jemmen il-verżjoni tal-appellanta li fil-fatt hija tgħix f'dan il-fond. Dwar in-nuqqas ta' kooperazzjoni, id-DSS naqas li jipprova li l-appellanta kienet fil-fatt notifikata bl-ittra reġistrata mibgħuta lilha. Kwindi l-appellanta baqgħet ma tafx li d-DSS riedha tmur l-uffiċċju distrettwali.

Għaldaqstant għar-raġunijiet fuq imsemmija u minħabba l-provi kollha prodotti, l-appell qed ikun milqugħ.”

L-Appell

8. Id-Direttur Ġenerali appellant ressaq l-appell tiegħu mid-deciżjoni appellata fis-26 ta' Frar, 2020 fejn talab lil din il-Qorti sabiex,

“... jogħgobha tirrevoka u tannulla s-sentenza mogħtija mill-Arbitru ta’ nhar l-24 ta’ Jannar, 2020, u konsegwentement tgħaddi sabiex tikkonferma d-deċiżjoni tad-Direttur tal-24 ta’ Lulju, 2019.”

L-appellant jgħid li huwa jhoss ruħu aggravat bid-deċiżjoni tal-Arbitru għaliex fil-fehma tiegħu dan għamel apprezzament żbaljat tal-provi prodotti u naqas li japplika l-liġi skont il-Kap. 318 tal-Liġijiet ta’ Malta.

9. L-appellant spjega li l-appellata kienet eliġibbli għall-Għajnuna Soċjali (SUP), u l-każ tagħha infetaħ għall-investigazzjoni wara li saret telefonata anonima lid-Dipartiment, fejn gie allegat li r-rikorrenti kienet qiegħda tiffirma familja taħt l-istess saqaf flimkien mas-sieħeb tagħha fl-indirizz 51, Triq San Ġuzepp, Valletta, li huwa l-indirizz li gie indikat minnha lid-Dipartiment. Żied jgħid li fid-dawl ta’ din l-informazzjoni, l-Ispettorat ipprova jagħmel investigazzjoni f’dan l-indirizz, skont il-funzjonijiet li għandu *ai termini* tal-artikolu 112 u 113 tal-Kap. 318, liema investigazzjonijiet kienu mingħajr eżitu għaliex l-appellata naqset li tidher quddiem id-Direttur Ġenerali tas-Sigurtà Soċjali, kif ukoll naqset li tikkopera rigward it-talbiet li sarulha. L-appellant spjega li minkejja li huwa għandu kull dritt jitlob għall-informazzjoni u jwettaq dawk l-investigazzjonijiet li fil-fehma tiegħu huma idoneji sabiex jivverifika l-eliġibbiltà *o meno* tal-benefiċjarja, fil-każ odjern l-appellata naqset milli tikkopera miegħu. Spjega li kien għalhekk li huwa bagħat jinforma lill-appellata formalment, b’ittra tal-24 ta’ Lulju, 2019, li hija kienet tħallset żejjed is-somma ta’ €2,233.83 f’Għajnuna Soċjali għall-perijodu bejn id-9 ta’ Frar, 2019 u s-26 ta’ Lulju, 2019.

10. L-appellant ta d-dati u l-ħinijiet meta saru żjarat fl-indirizz indikat mill-appellata, sitt darbiet b'kollox, u qal li f'dawn id-drabi ħadd ma fetaħ il-bieb għall-ispetturi tiegħu, u dan minkejja li b'kollox suppost li kien hemm seba' persuni jgħixu f'dan il-fond. Żied jgħid li minkejja li l-ispetturi tiegħu ppruvaw jikkomunikaw mal-appellata fuq in-numru taċ-ċellulari pprovdut minnha, din baqgħet ma wegħbitx. Qal li apparti dan kollu, id-Dipartiment baqgħat għall-appellata permezz ta' ittra reġistrata, ħalli din tidher quddiem id-Direttur Ġenerali u twieġeb għadd ta' domandi, imma din baqgħet ma marritx għall-appointament. Id-Direttur Ġenerali appellant għamel riferiment għax-xhieda mogħtija mill-Avukat Antonio Depasquale, li qajjem diversi dubji dwar ir-rapport imħejji mill-ispetturi tad-Direttorat, u qal li ħafna drabi dawn ir-rapporti jservu ta' għajjnuna għall-Qorti sabiex tasal għall-konklużjoni tagħha. L-appellant qal li dan ir-rapport ikun jinkludi fatti kif seħħew *a tempo vergine*, u din l-informazzjoni tkun ingabret wara spezzjoni li tkun saret għal għarrieda. Qal li filwaqt li l-Arbitru għandu l-obbligu li jimxi fuq bilanċ ta' provi, dan il-bilanċ f'dan il-każ ma setax jintlaħaq a skapitu tar-rapport tal-ispetturi. Żied jgħid li l-Arbitru ma ta l-ebda importanza lill-*isport check* tal-ispetturi tiegħu, liema verifiki huma maħsuba li jissorprendu persuni fl-ambjent u fil-mod ta' għajxien tagħhom ta' kuljum, mingħajr ma jagħtihom ċans jiffabbrikaw l-evidenza jew jagħmlu minn qabel kambjamenti fil-fond għall-fini tal-istess spezzjoni. Kompla jgħid li d-dubju mnissel mill-avukat tal-appellata ma ġiex ippruvat, u għalhekk ma kellux jitqies daqsliekieku kien xi prova konkreta u kredibbli li l-ispetturi ma marrux fil-fond tal-appellata, għaliex dan kien jammonta għal użu ħażin tad-diskrezzjoni fdata lill-Arbitru. L-appellant qal ukoll li minkejja li l-avukat difensur tal-appellata qal li kien baqgħat diversi

emails u pprova jikkomunika mad-Dipartiment b'diversi modi sabiex jikseb informazzjoni dwar din il-vertenza, quddiem l-Arbitru ma ngabu l-ebda provi ta' tali skambji ta' *emails*. L-appellant fakkar li huwa prinċipju stabbilit fis-sistema legali tagħna li min jallega jrid jipprova, u f'każijiet bħal dawn huwa l-applikant li jagħmel talba għal xi waħda mill-għajjuniet prevvisti taħt l-Att dwar is-Sigurtà Soċjali, li jrid iġib prova konvinċenti, u konvinċenti ħafna, għas-sodisfazzjon tad-Direttur Ġenerali sabiex dan ikun jista jevalwa u jiddeċiedi dwar l-applikazzjoni.

11. L-appellant jgħid ukoll li r-rapport investigattiv esebit minnu jelenka ż-żjarat li saru fid-dar tal-appellata, u jagħmel riferiment ukoll għal ittra li ntbagħtet lill-appellata sabiex din tmur id-Dipartiment. Jgħid li minkejja li l-Arbitru fid-deċiżjoni tiegħu jgħid li ma ngabet l-ebda prova li din l-ittra verament intbagħtet, l-Arbitru naqas milli jieħu konjizzjoni tad-dokumenti annessi mar-rapport investigattiv, tax-xhieda tal-Avukat Antonio Depasquale fejn dan qabel li l-ittra kienet waslet għand l-appellata, kif ukoll li la l-appellata u lanqas l-avukat difensur tagħha ma kkontestaw il-fatt li hija kienet irċeviet din l-ittra.

12. L-appellant jgħid ukoll li r-rapport investigattiv esebit minnu jelenka ż-żjarat li saru fid-dar tal-appellata, u jagħmel riferiment ukoll għal ittra li ntbagħtet lill-appellata sabiex din tmur id-Dipartiment. Jgħid li minkejja li l-Arbitru fid-deċiżjoni tiegħu jgħid li ma ngabet l-ebda prova li din l-ittra verament intbagħtet, l-Arbitru naqas milli jieħu konjizzjoni tad-dokumenti annessi mar-rapport investigattiv, tax-xhieda tal-Avukat Antonio Depasquale

fejn dan qabel li l-ittra kienet waslet għand l-appellata, kif ukoll li la l-appellata u lanqas l-avukat difensur tagħha ma kkontestaw il-fatt li hija kienet irċeviet din l-ittra. Żied jgħid ukoll li n-nuqqas tal-appellata li tħalli lill-ispetturi jagħmlu l-ispezzjoni u jgħbru l-informazzjoni meħtieġa, u n-nuqqas ta' koperazzjoni mad-Dipartiment, twassal għal sitwazzjoni fejn il-benefiċjarja tista' titlef id-dritt tagħha għall-benefiċċju. L-appellant sostna li l-appellata kellha l-oneru li ggħib prova li hija fetħet il-bieb tad-dar tagħha lill-ispetturi, li wiegħbet għat-telefonati tagħhom, jew li attendiet għall-appuntament mad-Direttur Ġenerali appellant, għaliex din il-koperazzjoni tagħha kienet meħtieġa sabiex l-appellant ikun jista' japprezza aħjar it-talba tagħha u jiddeċiedi dwarha. L-appellant għamel riferiment għal diversi deċiżjonijiet tal-Qrati tagħna, fejn intqal li huwa importanti li wieħed igħib ruħu b'korrettezza u bi *buona fede*, u nuqqasijiet f'dan ir-rigward jistgħu jwasslu għas-sanzjoni fejn id-dritt għall-benefiċċju ma jibqax aktar tutelat. L-appellant ikkonkluda billi qal li anki li kieku l-Arbitru kellu japplika l-prinċipji tal-gustizzja u tal-ekwità *ai termini* tal-artikolu 108(9) tal-Kap. 318, ma setax jasal għad-deċiżjoni li jvarja d-deċiżjoni tal-appellant, u dan għaliex minkejja li l-appellata pprovdiet numru ta' fatti għall-konsiderazzjoni tal-Arbitru, hija xorta waħda ma rnexxilhiex tiskarika l-oneru impost fuqha kif rikjest mil-liġi, u għalhekk l-Arbitru xorta waħda ma kellux stampa kompluta tas-sitwazzjoni.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

13. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-aggravji mressqa mid-Direttur Ġenerali appellant fid-dawl ta' dak li ddeċida l-Arbitru, u dan filwaqt li

ser tieġu wkoll inkonsiderazzjoni s-sottomissjonijiet tal-appellata. Qabelxejn, il-Qorti tirrileva li hija ħadet konjizzjoni tal-provi li tressqu quddiem l-Arbitru, tal-kontenut tar-rapport investigattiv, u ta' dak li kellu xi jgħid dwar il-każ l-Avukat Antonio Depasquale, li mhux biss kien l-avukat difensur tal-appellata f'dawn il-proċeduri, iżda kien ukoll xhud li seta' jagħti stampa ċara tas-sitwazzjoni tal-appellata u tal-fatti li wasslu għal dawn il-proċeduri.

L-ewwel aggravju: apprezzament żbaljat tal-provi

14. Jirriżulta li l-investigazzjoni tad-Direttur Ġenerali appellant kienet instigata minn telefonata anonima b'informazzjoni li l-appellata tgħix flimkien mas-sieħeb tagħha fl-indirizz indikat minnha lid-Dipartiment. Dan ir-rapport anonimu wassal biex saru xejn anqas minn sitt żjarat fl-indirizz mogħti mill-appellata, fi granet u f'ħinijiet differenti, inkluż fis-sigħat bikrin ta' filgħodu, u skont ma jgħid l-appellant, kull darba li saru dawn iż-żjarat għal għarrieda fl-indirizz mogħti mill-appellata, din naqset milli tiftaħ il-bieb. L-appellant jispjega li dan wassal biex isiru għadd ta' telefonati fuq in-numru li l-appellata kienet tat lid-Dipartiment, liema telefonati baqgħu mhux imwiegħba, sakemm finalment l-appellant baġhat ittra registrata lill-appellata u talabha tattendi għal laqgħa fid-Dipartiment. Din il-laqgħa ntalbet sabiex l-appellata tkun tista' tispjega ċ-ċirkostanzi personali tagħha lid-Direttur Ġenerali appellant, u finalment tkun tista' tittieħed deċiżjoni dwar jekk din għandhiex tibqa' tibbenefika mill-benefiċċji li kienet qiegħda tircievi jew le. L-appellant jgħid li ladarba l-appellata naqset milli tiftaħ il-bieb tad-dar tagħha, jew milli tirispondi t-telefonati li sarulha, kif ukoll għażlet li tinjora t-talba tiegħu sabiex

tattendi għal laqgħa fl-uffiċċju distrettwali tad-Dipartiment, ittiehdet id-deċiżjoni li jitwaqqfu l-benefiċċji li kienet tircievi l-appellata, kif ukoll li din tintalab tirrifondi lura flus li l-appellant jgħid li din ma kinitx intitolata għalihom u li laħqu tħallsu lilha.

15. Is-sitwazzjoni partikolari tal-appellata xehed dwarha l-Avukat Antonio Depasquale, li anki fit-trattazzjoni li għamel quddiem din il-Qorti, spjega li huwa ilu jaf lill-appellata diversi snin, sa minn meta kien għadu student universitarju u kien jagħmel xogħol volontarju, fejn iltaqa' mal-familja tal-appellata. L-Avukat Antonio Depasquale spjega li l-appellata twieldet, trabbiet u għadha tgħix fl-indirizz ipprovdut lid-Dipartiment appellant, u hija tgħix f'din ir-residenza flimkien ma' wħud minn ħutha u wliedha. Jirriżulta li ċ-ċirkostanzi soċjali tal-appellata huma tali li għal diversi snin din tqieset eligibbli għal diversi għajnuniet u benefiċċji soċjali li kienu jitħallsu lilha, naturalment wara li ċ-ċirkostanzi tagħha ġew evalwati mid-Dipartiment appellant. Imma jirriżulta li telefonata anonima intiza biss biex tagħmel vendikazzjoni lill-appellata, kienet meqjusa biżżejjed biex id-Direttur Ġenerali appellant iniedi investigazzjoni sħiħa fuq l-appellata u jitlob li jsiru għadd ta' spezzjonijiet fl-indirizz ipprovdut minnha lid-Dipartiment, sabiex jiġi aċċertat jekk din hijjex verament tgħix fl-imsemmija dar flimkien mas-sieħeb tagħha jew le.

16. Il-Qorti fehmet, partikolarment wara li semgħet ix-xhieda tal-avukat difensur tal-appellata, illi l-appellata għandha ċirkostanzi soċjali speċifiċi ħafna. Spiss jiġri f'ċirkostanzi bħal dawn, li l-persuna involuta jkollha nuqqas ta' fiduċja fl-awtoritajiet, jew inkella tibza' tavviċinahom u tibza' tikkopera

magħhom. Waqt it-trattazzjoni li saret quddiem din il-Qorti, gie spjegat li hekk kif l-appellata u ħutha jirċievu l-iċken karta fid-dar tagħhom, dawn imorru juruha lill-Avukat Antonio Depasquale u jitolbu l-gwida tiegħu, aktarx għaliex f'din il-persuna huma sabu sors ta' għajjnuna tul ħajjithom. L-istess avukat xehed u kkonferma diversi drabi li l-appellata tgħix fl-indirizz indikat minnha, u minkejja li huwa baġat diversi *emails* u pprova jikseb informazzjoni mid-Dipartiment appellant sabiex jara x'kien mitlub mill-appellata, huwa ma ngħata l-ebda widen.

17. Il-Qorti tqis li f'dawn iċ-ċirkostanzi, li bla dubju l-appellant jaf bihom, għaliex anki fil-proċeduri li saru quddiem l-Arbitru, jirriżulta li ġew żvelati diversi dettalji dwar iċ-ċirkostanzi soċjali tal-appellata, ma kellhiex tiġi applikata s-sanzjoni estrema tat-tnaqqis tal-benefiċċji soċjali u tat-talba għar-rifużjoni tal-istess. Il-Qorti tqis li dawn huma miżuri drakonjani meta applikati għaċ-ċirkostanzi ta' dan il-każ, għaliex din il-Qorti, bħall-Arbitru qabilha, m'għandha l-ebda dubju li dak li gie kkonfermat bil-gurament mill-Avukat Antonio Depasquale huwa minnu. Il-Qorti qieset ukoll li minkejja li l-appellant ippreżenta kopja tan-notifika tal-ittra reġistrata li ntbagħtet lill-appellata, madanakollu l-ittra li ntbagħtet lill-appellata b'talba sabiex tattendi fl-uffiċċji tad-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali, baqgħet ma ġietx esebita. Lanqas ma ngābet prova tat-telefonati li saru mid-Dipartiment, anki permezz ta' *logs* tal-istess telefonati. Il-Qorti tqis ukoll li meta l-uffiċjali tad-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali jintbagħtu fid-dar ta' persuna fil-ħinijiet bikrin ta' filgħodu, qabel is-sebġha ta' filgħodu, kif jirriżulta mill-provi, jista' jkun hemm antagoniżmu jew biżgħa biex wiehed jiftaħ il-bieb ta' barra. In vista ta' dawn il-

konsiderazzjonijiet, il-Qorti tqis li l-ewwel aggravju tad-Direttur Ġenerali appellant għandu jiġi miċħud għaliex minn imkien ma jirriżulta li l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-provi. Għall-kuntrarju, jirriżulta li huwa minnu li l-appellata tgħix fir-residenza indikata minnha, apparti li din il-Qorti għandha wkoll id-dubji tagħha dwar kemm il-fatti kif seħħew jistgħu jiġu interpretati bħala xi forma ta' nuqqas ta' koperazzjoni da parti tal-appellata.

It-tieni aggravju: nuqqas ta' applikazzjoni tal-liġi skont il-Kapitolu 318

18. Il-Qorti tifhem li filwaqt li l-appellant għandu kull dritt jitlob l-informazzjoni u jistenna koperazzjoni mingħand kull beneficijarju, kif jistipula l-Kap. 318, madanakollu hemm ċirkostanzi speċifiċi fejn l-ekwità, il-ġustizzja soċjali u l-ħniena lejn min jirriżulta li għandu bżonn l-għajnuna tal-Istat biex ikun jista' jkampa maċ-ċirkostanzi tal-ħajja, għandhom ikunu l-aktar konsiderazzjonijiet importanti għall-appellant qabel jieħu deċiżjonijiet drastici bħal dawn. Fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet li diġà għamlet il-Qorti, jirriżulta li minkejja li l-appellant għandu dritt jitlob lill-ispetturi tiegħu jagħmlu l-investigazzjonijiet neċessarji anki sabiex jiġi determinat jekk hemmx abbuż mis-sistema, madanakollu in vista tan-nuqqas ta' prova li l-appellata verament u intenzjonalment irrifjutat li tikkopera rigward it-talbiet li sarulha mid-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali, l-appellant ma kellux imur għas-sanzjoni estrema li jcaħħadha mill-benefiċċji li sa ftit qabel jirriżulta li kienet intitolata għalihom. F'dan ir-rigward ma jirriżultax lill-Qorti li l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi applikabbli, għaliex wara kollox l-allegazzjonijiet li saru dwar l-appellata, u l-possibilità li din qiegħda tiffirma familja mas-sieħeb

tagħha fl-indirizz ipprovdut, ma ġewx ippruvati mid-Dipartiment. Fin-nuqqas ta' aċċertament ta' bidla radikali fis-sitwazzjoni tal-appellata, l-appellant ma kellux imur għad-deċiżjoni li jcaħhadha minn dak li sa ftit qabel irriżultalu li kienet intitolata għalih.

In vista ta' dawn il-konsiderazzjonijiet, il-Qorti qiegħda tiċhad l-aggravji sollevati mill-appellant, għaliex minn imkien ma jirriżulta li sar apprezzament żbaljat tal-provi mill-Arbitru, jew li dan applika d-dispożizzjonijiet tal-Kap. 318 b'mod żbaljat, kif qiegħed jiġi allegat mill-appellant.

Decide

Għar-raġunijiet premissi, din il-Qorti qiegħda tiddeciedi dwar l-appell tal-appellant billi tiċhdu, filwaqt li tikkonferma d-deċiżjoni appellata fl-intier tagħha, bl-ispejjeż a karigu tal-istess appellant.

Moqrija.

Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.

Imħallef

Rosemarie Calleja

Deputat Registratur